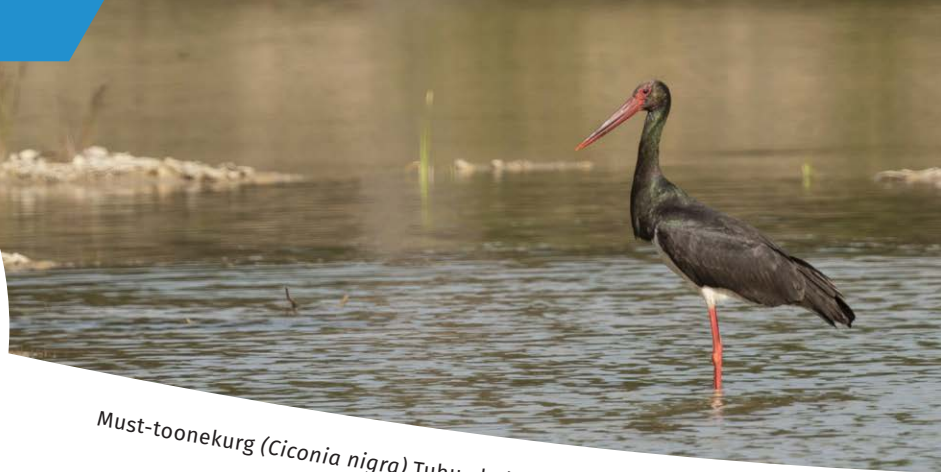

Pärnumaal Lääne-Eesti aladel

Must-toonekurg (*Ciconia nigra*) Tuhu aladel. Foto: Petra Westers Andersson

Aprill/sulakuu

01.04 karjalaskepäev; naljapäev

18.04 suur reede

20.04 ülestõusmispühade 1. püha

21.04 ülestõusmispühade 2. püha

23.04 veteranipäev; jüripäev 🇫🇮

Mai/lehekuu

01.05 kevadpüha; volbripäev

09.05 Euroopa päev; 🇪🇺
kevadine nigulapäev10.–11.05 ülemaailmne ränd-
lindude päev

11.05 emadepäev 🇪🇺

26.05 rahvusvaheline spordipäev

Saulepi külaselts hoiab kogukonna elu elavana |

Janika Siig

MTÜ Saulepi külaseltsi juhatuse liige

„Teeme ära!“ talgulised 1. mail 2024. Foto: erakogu

Selgusid Pärnumaa sotsiaalvaldkonna tunnustuse saajad

LK 3

Mida teha tekstiiljäätmetega Lääneranna vallas?

LK 5

Veebruar Lääneranna Gümnaasiumis

LK 7

Ettevõttest Uninaks on saanud Eesti ja lähiriikide ehitajate usaldusväärne partner

LK 8-10

LÄÄNERANNA VALLAS ELAS
4. märtsil 5053 inimest

MTÜ Saulepi külaseltsi südameasjaks on rahulolev kogukond. Tänu aktiivsele ja kokkuhoidvale kogukonnale toimubki meie kandis palju põnevaid!

Eelmise aasta alguses toimus Saulepi seltsimajas Pärnu Lahe Partnerluskoogu LEADER kohaliku arengutoetuse infopäev. Osalejaid oli kohal palju ning loodetavasti said kõik ka enda jaoks vajalikku infot.

Kogukonnale on ilmselt üks olulisemaid üritusi iga-aastane „Teeme ära!“ talgupäev ja rõõm on tõdeda, et meil

on alati olnud palju tublisid talgulisi, kellega üheskoos üritame võimalikult palju ära teha! Eelmisel aastal pidasime talgud 1. mail. Talgulisi oli kokku üle kolmekümne ja eesmärk seada külaplats suvevormi sai täidetud! Üheskoos koristasime külaplatsi prügist, kividest ja käbidest. Lisaks koristasime bussijaama ja liivakasti. Ning muidugi ei möödu meie talgud ühelgi aastal prügikoristuse teede äärest! Peale rasket tööd ootas talgulisi aga kõhutäis head ja paremat ning õhtu lõpetasime kõik koos volbripäeva lõkke ehk maitulega.

Lääneranna Vallavalitsus

Aadress: Jaama tn 1, Lihula linn

Kodanike vastuvõtt: E–T, N 9–16 ning K 11–16. Lõuna iga päev kell 13.00–13.30

Reedeti ametiasutuses kodanike vastuvõttu ei toimu

Kontakt: 472 4630, vallavalitsus@laaneranna.eewww.laanerannavald.ee

Fotod: erakogu

EV 107 matkalised Kolga metsas 24. veebruaril 2025.

Uunikumide Talveralli vahepeatus Saulepi külaplatsil 22. veebruaril 2025.

Meil on väga ilus ja mitmekülgne külaplats, kus jätkub tegevust kõigile. Kohalikud noored mängivad külaplatsil igapäevaselt jalg-, võrk- või korvpalli. Lisaks on kõigil võimalus kiikuda külakiigel, mängida liivakastis või mängumajas, treenida väljõusaalis, mängida *disc-golf*'i või lauatennist. Turistide jaoks on Saulepi külaplatsil ka üks vaatamisväärsus – lennuk –, mida teatakse nüüdseks juba ilmselt igas Eestimaa nurgas.

Saulepi külaplatsil toimub igal aastal erinevaid üritusi, kus käib alati palju rahvast. Eelmisel aastal tähistati külaplatsil esimest korda lastekaitsepäeva. Selle puhul oli lastel võimalus hüpata ja joosta suurel batuudil, süüa pannkooke moosiga ning muidugi jagati päevakange-

lastele jäätist. Lastele pakkus see kõik puhast rõõmu – loodetavasti saame sellise toreda üritusega jätkata ka edaspidi!

Jaanipäeva tähistamine on üks nendest üritustest, kus kohtab aina rohkem kaugemalt tulnud rahvast.

Kuigi eelmisel aastal oli meil tagasihoidlik üritus ehk n-õ makimuusikaga jaanilõkke süütamine, oli sellepolest kohale tulnud väga palju rahvast. Sel aastal süütame Saulepi jaanitule tavapäraselt 23. juunil koos elava muusikaga! Täpsem info tuleb peagi, seega jälgige reklaami.

Saulepis on ka poolenisti renoveeritud seltsimaja, kus toimetab Saulepi külaselts ning mida kasutatakse suuremate koosolekute ja tubaste ürituste jaoks. Igal nädalal toimub seltsimajas kaks huviringi – kudumine ja keraamika –, kus kohalikud naised teevad omaenda käte ja hingega imelisi asju. Paljud ilmselt on neid ilusaid kaltsuvaipu ja keraamikat kohalikel ja ka kaugematel laataladel näinud.

Saulepi seltsimaja ruumides asub ka Saulepi raamatukogu, mis nüüdseks kannab Saulepi laenutuspunkti nime. Kuna meie kandis on raamatulugejaid ja kirjan-duse fänne omajagu, siis toimub seal kord kuus raamatuklubi. Igal kohtumisel lepitakse kokku järgmise raamatu žanr või kirjanik, kelle loomingut järgmise kohtumise eel loetakse. Raamatuklubis võivad käia ka need, kes ise raamatuid ei loe, aga tahaksid lihtsalt kuulata teiste loetu kohta.

Kord kuus toimub seltsimajas ka mälumäng, mis on Saulepi rahva seas olnud juba aastakümneid väga populaarne ja millel on osalejaid igas vanuses. Eelmise aasta oktoobris algas mälumängu uus hooaeg ning kohal oli lausa kaheksa kolmeliikmelist võistkonda.

Selgusid Pärnumaa sotsiaalvaldkonna tunnustuse saajad

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Pärnumaa Omavalitsuste Liit kuulutas välja 2024. aasta sotsiaalhoolekande valdkonna tunnustuse saajad. Sotsiaalvaldkonna töötaja tiitlid pälvisid tänavu kaks lastekaitse spetsialisti: Tori vallast Gerlin Kõre ja Lääneranna vallast Saima Soobard. Tunnustused anti laureaatidele üle märtsi lõpus.

Saima Soobard on silma paistnud laste heaolule pühendumisega. Ta hindab põhjalikult iga lapse olukorda ning leiab neile sobivaimad teenused ja toetused. Samuti on ta aktiivne koostööpartner erinevatele asutustele ning toeks kolleegidele.

Saima Soobard on Lääneranna Vallavalitsuses töötanud seitse aastat. Ta on omandanud tase 6 kutsetunnistuse lastekaitse, ning on end täiendanud mitmetel koolitustel laste ja noorte psüühikahäirete ja toetamise teemadel. 2023.–2024. aastal omandas ta Tartu Ülikoolis mikrokraadi „Terviseteaduse alused“.

Tänu tema eestvedamisele on Lääneranna vallas paranenud laste ja perede toetamise võimalused.

Lihula vanas koolimajas kõlas viimane koolikell

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

27. märtsil helises Lihulas Lääneranna Gümnaasiumi vanas koolimajas viimane koolikell. 1964. aastal rajatud, ent oma aja ära elanud hoone lammutamisega alustatakse 7. aprillil.

Märtsis alustati koolihoone tühjaks kolimisega ja õppetöö korraldati ümber

Koolimaja tühjendamise tehti algust 4. märtsil ja viimased asjad kolitakse välja 6. aprillil. Alates 28. märtsist viidi õppetöö üle Lääneranna Vallavalitsuse hallatavate asutuste ruumidesse. Klassid jätkavad tööd järgmiselt:

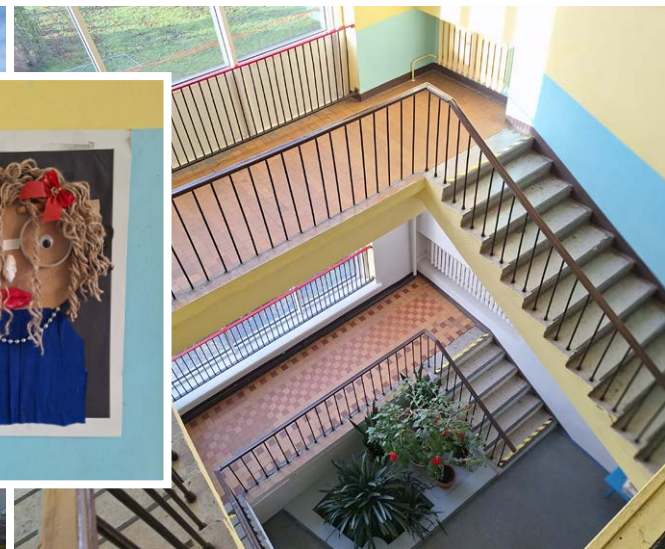
- » 1.–5. klass Lihula Muusika- ja Kunstikooli ruumides,

- » 6.–9. klass Lihula Kultuurimajas,
- » 10.–12. klass Lihula mõisa viinaaidas.

Lõpuksamite korraldamiseks kasutatakse ka Lihula mõisa esimesel korrusel asuvaid Kaitseliidu Lihula Üksikkompanii ruume.

Pidulik hüvastijätt

29. märtsil taaselustati kooliajaga seotud mälestused. 61 aasta vältel tuhandetele õpilastele haridust pakunud hoone täitus vilistlaste ja praeguste koolisõpradega. Päeva esimeses pooles kutsuti külalised jalutama tuttavatesse koridoridesse ja külastama klassiruumi. Öhtul toimus retrohõnguline lõpupidu.

Pärast vana õppehoone lammutamist rajatakse sellele platsile uus hooviuala. Fotod: Lilli Lumera

Lääneranna valla tuuleparkide eriplaneeringu alade 2 ja 2a detailse lahenduse kehtestamise teade

Margus Källe, Lääneranna Vallavalitsuse planeeringute spetsialist

Foto: Adobe pildipank

Lääneranna Vallavalitsus teatab planeerimiseaduse § 122 lõike 6 alusel, et Lääneranna Vallavolikogu kehtestas 27.02.2025 otsusega nr 219 osaliselt Lääneranna valla tuuleparkide eriplaneeringu eelvaliku alal 2 asukohaga Piha, Kilgi, Helmküla ja vähesel määral Ännikse küla territooriumil, pindala 448 ha.

Planeeringuga on alale 2 kavandatud elektrituulikud, nendele juurdepääsu võimaldavad teed ja montaažiplat-sid ning tuulepargi ühendamiseks põhivõrguga alajaam ja maa-alused elektriliinid. Alale 2 on lubatud ehitada maksimaalselt 19 tuulikut suhtelise kõrgusega kuni 288 m. Lähtudes loodusuuringute ja keskkonnamõju

strateegilise hindamise (KSH) aruande tulemustest on tuulepargiks sobivale alale kavandatud lahendus võimalikult väikese keskkonnajalajäljega. Rakendades KSH-s väljatöötatud meetmeid ja tingimusi, on planeeringulahendus ellu viidav selliselt, et oluline ebasoodne mõju keskkonnale on välistatud ja võimalik ebasoodne keskkonnamõju leevendatud.

Planeeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnedes võib majanduslik mõju on positiivne, andes perspektiivse võimaluse arendada piirkonnas energiamahukat ettevõtlust ja luua uusi töökohti. Vallale keskkonnatasude seaduse alusel laekuva tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu elavdab kohaliku omavalitsuse majanduskeskkonda.

Kultuurilised mõjud puuduvad, kuna ebasoodne mõju kultuuriväärtustele puudub. Kaudne mõju inimeste elukeskkonnale avaldub eeldatavalt eelkõige sotsiaalse häiringu kaudu. Häiringut võivad põhjustada nii visuaalne mõju, müra kui ka varjutus. Nimetatud häiringud on planeeringus käsitletud ning võimalik ebasoodne mõju on väljatöötatud meetmetega leevendatav.

Täiendav info Lääneranna valla veebilehel www.laanerannavald.ee ja dokumendiregistris.

Virtsu Tammi tee 1 detailplaneeringu kehtestamine

Margus Källe, Lääneranna Vallavalitsuse planeeringute spetsialist

Tammi tee 1, Virtsu alevik, Pärnumaa. Allikas: Maa-amet

Lääneranna Vallavalitsus teatab planeerimiseaduse § 139 lg 3 alusel, et kehtestas 05.03.2025 korraldusega nr 95 Virtsu aleviku Tammi tee 1 (katastritunnus 43001:001:1384) detailplaneeringu. Planeeritava ala suurus on 964 m². Planeeritavat ala ei jagata, moodustatakse üks elamukrunt.

Suurim lubatud hoonete arv krundil on 2, ehitisealune pind on kokku 250 m², hoonete suurim lubatud kõrgus on 10 m maapinnast, korruste arv 2, katusekalle 0-45 kraadi, lubatud on üksikelamu. Krunt ühendatakse Virtsu aleviku ühisveevärgi ja kanalisatsiooniga, juurdepääs krundile on avalikult kasutatavalt Tammi tee tänavalt. Detailplaneeringu avalikul väljapanekul arvamusi ei esitatud.

Planeeringu elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulisi negatiivseid keskkonnamõjusid, võimalikud on tavapärasel ehitustegevusega kaasnevad ajutised riskid ja negatiivsed mõjud. Detailplaneeringuga saab tutvuda Lääneranna valla veebilehel www.laanerannavald.ee

Volikogu esimehe vastuvõtuaeg on neljapäeviti kell 10.00–13.00 Lääneranna Vallavalitsuses (Jaama tn 1, Lihula). Vajalik on eelnev registreerimine telefonil 507 8061 või e-posti aadressil armand.reinmaa@laaneranna.ee

Sotsiaaltöö spetsialistide kontaktid:

» Silva Nilb (toetused)
5649 0392
silva.nilb@laanerannavald.ee

» Saima Soobard (lastekaitse)
5663 5205
saima.soobard@laanerannavald.ee
» Kelli Soon (Koonga ja Hanila)
5387 6988
kelli.soon@laanerannavald.ee

» Gersti Roots (Varbla)
5190 9754
gersti.roots@laanerannavald.ee
» Koidu Rummel (Lihula)
5666 1230
koidu.rummel@laanerannavald.ee

Saame tuttavaks: Lääneranna Vallavalitsuse uus teede- ja transpordispetsialist Jüri Helila

Jüri Helila
Lääneranna Vallavalitsuse teede- ja transpordispetsialist

Olen alates 13.01.2025 Lääneranna Vallavalitsuse teede- ja transpordispetsialist. Teede valdkonnas olen töötanud üle 42 aasta, sh 6 aastat ametnikuna ja teede spetsialistina Tallinna Linnavalitsuses ja linnaosa vanema asetäitjana Tallinna Kristiine Linnaosa Valitsuses majandusküsimustes.

Probleemid on olnud samasugused, olenemata aastast. Kindlasti on haldusreformi käigus valdade liitmisel nii negatiivseid kui ka positiivseid külgi. Tegelikult sõltub kõik eelarvest ja valdkondade rahastusest. Rääkides riigi rahastusest, siis käesoleval aastal on Transpordiameti rahastus kogu Eesti teede ehitusele, remondile ja hooldele eriti, kordan, eriti alarahastatud. Luges meediast riikliku teehoiukava, võib iga valla elanik sellest kohe aru saada. Lääneranna valla teedeehitus ja remont sõltuvad valla eelarvest, samas Lääneranna valla teede talvine ja suvine hooldustöö jätkub plaanipäraselt.

Jüri Helila on teede valdkonnas töötanud üle 42 aasta.
Foto: Lilli Lumera

Mida teha tekstiiljäätmega Lääneranna vallas?

Annes Naan, Lääneranna Vallavalitsuse keskkonspetsialist

Kui riided, jalanõud või muud tekstiilid (nt tekid, padjad, rätikud, kardinaad jmt) ei ole enam kasutuskõlblikud, tuleb need viia tekstiiljäätmekogumiskohta. Lääneranna vallas on selleks Lihula jäätmejaam, kus võetakse tekstiiljätmeid vastu tasuta.

Hallitanud, kopitanud või koitanud tekstiiljätmed tuleks visata segaolmejäätmekonteinerisse. Hügieenilistel põhjustel võib segaolmejäätmekonteinerisse panna ka aluspesu, sukkuksid ja sokid.

Kasutuskõlblik tekstiil

Kui sul on kodus terved ja puhtad riided või jalanõud, mida endal enam vaja ei lähe, vii need kasutatud rõivaste poodides asuvatesse kogumiskastidesse. Lääneranna valla kasutatud rõivaste poodides kogumiskaste ei ole. Seega tuleks selliseid kauplusi otsida maakonnast või kaugemalt. Samuti tohib sellised kasutatud rõivad viia jäätmejaama, kust need suunatakse edasi sorteerimisele.

Parim, mida siiski teha, on igal võimalusel vältida tekstiilide jäätmeks muutumist. Kui tekstiile tõesti enam kanda või kasutada ei saa – särk on muutunud auklikuks või püksid siit-sealt kulunud –, võib neid pakuda ka näiteks kaltsuvaipade kuduajatele või käsitööseltidele. Samuti on võimalik suuremaid kodutekstiile,

patju ja tekke annetada loomade varjupaikadele, kes neid hea meelega veel viimast korda kasutavad.

Miks on tarvis tekstiiljätmed eraldi koguda ja mis neist edasi saab?

Selle asemel, et tekstiiljätmed satuksid prügimäele või põletusse, saab osa neist ümber töödelda ning valmistada uusi tooteid. Nii hoiame kokku loodusressursse ja vähendame jäätmeteket. Eestis on peagi olemas ka tekstiiljäätmekogumise võimekus ([Eesti teeb maailmas revolutsiooni: kõik tekstiiljätmed lähevad peagi taaskasutusse – EIS](#)), seega liigume sammhaaval selles suunas, et tekstiiljätmetest sünniks uut väärtust.

Euroopa Liidul on plaan kehtestada tekstiilidele tootjavastutus. Selle peamine eesmärk on panna tootjad vastutama tekstiilitoodete kogu elukaare eest, mis hõlmab muuhulgas kasutatud tekstiilide nõuetekohast käitlemist. Seejuures peavad tootjad edaspidi rahastama tootjavastutuse alla kuuluvate tekstiilitoodete kogumist, korduskasutust, ümbertöötlemist ja kõrvaldamist. Hetkel toimuvad EL-i tasandil läbirääkimised ning loodetavasti jõutakse tulemuseni käesoleva aasta esimeses pooles. Siis selgub ka tootjavastutuse rakendamise tähtaeg.

TAHAN ÄRA ANDA	KUHU VIIA?	MIS SOBIB?
KASUTATUD TEKSTIILID	Kaupluste kogumiskastidesse või Lihula jäätmejaama	Sobivad tekstiilid, mis on puhtad ja terved või sobivad taas kandmiseks. Jälgi, mida riidekonteinerisse panna tohib. Paki kinnistesse kottidesse, et vältida määrdumist.
PUHTAD TEKSTIILJÄÄTMED	Lihula jäätmejaama	Sobivad ka katkised tekstiilid.
TUGEVALT MÄÄRDUNUD JM TEKSTIILJÄÄTMED	Segaolmejäätmekonteinerisse	Sobivad tekstiilid, mis on märjad või niisked, tugeva lõhnaga, hallitanud, kopitanud, koitanud; aluspesu, sukad, sokid.
ÕLISED-VÄRVISED TEKSTIILJÄÄTMED	Lihula jäätmejaama ohtlike jäätmekonteinerisse	Sobivad tekstiilid, mis on õlised ja värvised.

Erasmus+ koolitusel osalejad Valletta linnavärava eest.

Tauno Mihklepp kaljulaskumisel.

Koolitusel osalejad kajakitega merel.

Fotod: Christian Mizzi

Erasmus+ koolitus „Step into the Wilderness“ ehk sammud looduses Maltal

Tauno Mihklepp

Lääneranna Gümnaasiumi Lihula tegutsemiskoha väikeklassi õpetaja

Õpetajatele suunatud Erasmus+ rahvusvahelised koolitused pakuvad suurepärasest võimalust avardada oma teadmisi, saada uusi kogemusi ja tutvuda erinevate kultuuridega. Mul oli võimalus osa võtta jaanuari lõpus toimunud Erasmus+ koolitusest „Step into the wilderness“, kus vaimne tervis, loodus ja õuesõppe olid keskse tähtsusega.

Nädala kestnud koolituse korraldas Malta kohalik MTÜ Generation (Change?), kellel on pikk kogemus nii rahvusvahelises koostöös kui ka Malta kohalike noorte toetamisel. Koolitus toimus Maltal, Qawra linnas, külastasime pealinna Valettat ja Malta vanimat linna Mdinat. Koolitusel osalesid noorsootöötajad ja õpetajad kuuest riigist. Esindatud olid Horvaatia, Portugal, Itaalia, Hispaania, Eesti ja Malta.

Koolituse eesmärk oli mõista, kuidas loodus mõjutab meie vaimset tervist ja heaolu. Õppisime, kuidas rikkalik looduskeskkond aitab tasakaalustada vaimset pinget ja toetab sisemist rahu. Lisaks õppisime, kuidas loodusobjektid nagu metsad, järved, mäed ning rohelised ja sinised alad aitavad leevendada stressi, ärevust ja muid vaimse tervise probleeme.

Õuesõppe tähtsus oli selle projekti üks peamisi foo-

kusteemasid. Õuesõpe on suurepärase viisi vaimset tervist toetada. Koolitusel arutlesime, kuidas looduses viibimine aitab parandada keskendumisvõimet ja suurendab loovust. Saime osa võtta põnevatest õuesõppe tegevustest, näiteks sõitsime kajakitega merel ja tegime kaljulaskumist. Õuesõpe on ka suurepärase viisi lõhkuda klassiruumi piire ja viia õpilased loodusesse, kus nad saavad õppida mitte ainult raamatute järgi, vaid ka praktikas. See loob positiivse keskkonna, kus õpilased saavad õppida kogemuste kaudu, mis tugevdavad nende vaimset ja emotsionaalset tervist.

Erasmus+ koolitusel osalemine andis mulle väärtuslikke kogemusi rahvusvahelistes õppegruppides, kus jagasime oma kohalikke teadmisi looduse ja vaimse tervise kohta. Samuti sain ülevaate, kuidas erinevates riikides lähenetakse looduses õppimisele ja seda praktiseeritakse, et toetada õpilaste vaimset ja emotsionaalset heaolu. Seda kõike kuulates oli oluline mõista, kui suurt tähtsust omab looduse ja õuesõppe lõimimine koolide igapäevase õppetööga.

Koolitusel osalemise tegid võimalikuks MTÜ Pärnu Noorte Vabaajakeskus ja Lääneranna Gümnaasium.

[Sammud loodusesse!](#)

Koolipere mundriomanikud kannavad traditsiooni kohaselt vabariigi aastapäeval oma vormiriietust. Foto: erakogu

Veebruar Lääneranna Gümnaasiumis | Rasmus Lippur Lääneranna Gümnaasiumi direktor

Veebruar oli meie koolis eriline kuu, täis soojust, sõbralikkust ja isamaalist uhkust. Kõikides tegutsemiskohtades tähistasime sõbrapäeva ning Eesti Vabariigi 107. aastapäeva, tuues esile nii sõpruse kui ka kodumaa väärtustamise tähtsuse.

Sõbrapäeva puhul oli kogu koolis valitsev õhkkond täis südamlikkust ja headust. Klassiruumid ning koridorid olid kaunistatud südamete ja rõõmsate soovidega, mis panid igapäevase koolirutiini särama. Paljud õpilased ja õpetajad osalesid aktiivselt selle päeva tähistamises, saates üksteisele häid soove, lilli ja kaarte. Sõbrapäeva kaartide saatmine oli populaarne tegevus – need, kes soovisid oma kaasõpilastele, sõpradele või õpetajatele midagi head öelda, said selle edasi anda kaartide kaudu, mis levitasid koolis soojust ja hoolivust. Lisaks korraldati sõbrapäevala, kus õpilased said müüa ja osta omatehtud maiustusi, käsitööd ja muid vahvaid esemeid. See pakkus suurepärasest võimalusest näidata oma loovust ning samas õppida ka kauplemist ja ettevõtlikkust.

Lisaks sõbrapäevale oli veebruaris veel üks tähtis sündmus – Eesti Vabariigi 107. aastapäev. Meie koolis tähistati seda väärrika pidulikkusega. Kõikides koolimajades toimusid pidulikud aktused, kus kõlas hümn, esitati isamaalisi laule ja loeti luuletusi, mis rääkisid meie kodumaast, loodusest ja väärtustest. Aktustel peeti ka päevakohaseid kõnesid, kus meenutati Eesti ajaloo olulisi hetki ja rõhutati hariduse tähtsust meie riigi edasises arengus. Need hetked pakkusid võimalust mõelda selle üle, kui oluline on meie kõigi panus Eesti tulevikku. Aktusel osalesid õpilased ja õpetajad ning külalised, kes jagasid oma mõtteid ja tundeid seoses Eesti iseseisvusega. Kõned inspireerisid kuulajaid ning tõid esile meie rahva ühtsustunde ja vabaduse olulisuse. Lisaks aktustele toimus Lihula koolimajas ajalookonverents, kus käsitleti Eesti Vabariigi tekkelugu ning arutleti meie

rahva saavutuste ja tulevikuväljavaadete üle ning anti ülevaade Kaitseliidu tegemistest meie kandis.

Eriliseks teeb meie kooli traditsioon, et vabariigi sünnipäeva puhul kannavad kõik vormiomanikud oma vormi. Ka sel aastal järgiti seda traditsiooni, mis andis päevale erilise pidulikkuse ning aitas kaasa ühtsustunde loomisele. Vormi kandmine sellistel tähtpäevadel sümboliseerib austust ja lugupidamist Eesti riigi ja tema ajaloo vastu. See tava aitab õpilastel tajuda ühtekuuluvust ja vastutust oma rolli eest ühiskonnas. Samuti on see oluline kasvatuslik aspekt, mis õpetab noori väärtustama pidulikke hetki ja neid austama.

Veebruarikuu sündmused olid meelde jäävad ja südantsoojendavad. Sõbrapäev tuletas meelde, kui oluline on hoolida üksteisest ja hoida häid sõprussuhteid, samas kui vabariigi aastapäeva tähistamine tõi esile isamaa-armastuse ja Eesti riigi kestvuse tähenduse. Need traditsioonid on olulised, sest need loovad koolis tugeva kogukonnatunde ning õpetavad noortele nii hoolivust kui ka austust oma riigi vastu.

Selliste sündmuste korraldamine ja tähistamine aitab kaasa sellele, et meie õpilased kasvaksid hoolivateks, teadlikeks ja ühiskonnas aktiivselt osalevateks kodanikeks, kes väärtustavad nii sõprust kui ka oma kodumaad. Veebruar oli ilus ja tähendusrikas kuu, mis pakkus rõõmu, ühtekuuluvust ja isamaalist uhkust. Sellised hetked jäävad meelde ning annavad noortele väärtusliku elukogemuse, mida nad saavad kaasas kanda ka tulevikus. Peame oluliseks, et sellised tähtpäevad ei jääks pelgalt formaalseks sündmuseks, vaid oleksid tõeliselt tähenduslikud ja sisukad, aidates kaasa ühiskonna arengule ja noorte isiksuslikule kujunemisele. Eesti Vabariigi sünnipäeva ja sõbrapäeva tähistamine on osa meie koolikultuurist ning see loob aluse tugevale, hoolivale ja isamaalisele ühiskonnale.

Lihulas kolm aastakümnet tegutsenud ettevõtte Uninaks on saanud

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Eesti oma kuivsegude tootja Uninaks AS on tegutsenud juba 34 aastat, pidades sammu nii kohaliku ehitusturu kui ka rahvusvaheliste suundumustega. Lihulas asuvas tehases toodetakse laias valikus kuivseguisid, mis on hinnatud nii kodumaal kui ka lähiriikides. Kuidas ettevõtte alguse sai, milliseid väljakutseid on ületatud ning millised on tulevikuplaanid, räägib Uninaks AS-i juhataja Guido Piksar.

Uninaks AS loodi juba 1991. aastal. Millest sai ettevõtte alguse?

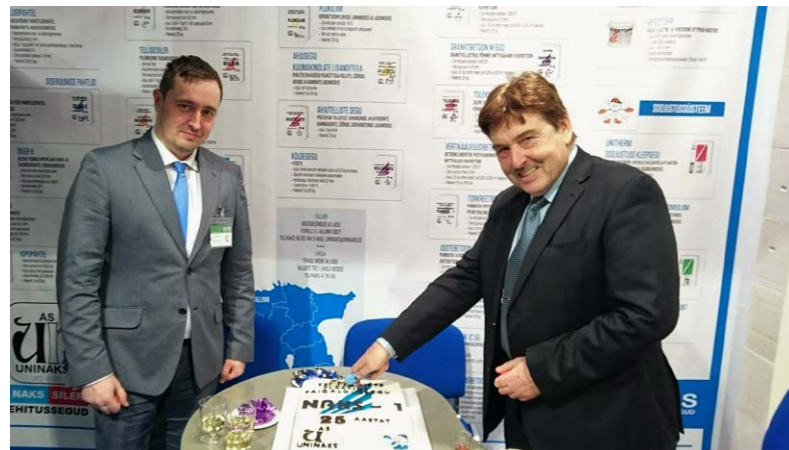
Mõte alustada ehituslike kuivsegude tootmist Eestis tekkis mul juba nõukogude aja lõpul. Olin loonud Tallinnas väikeettevõtluse formaadis ehitusfirma. Tol ajal kasutati plaatimisel PVA-liimi ja tsemendi segu, mis ei olnud ehitusmeestele käepärane. Sellel ajal tekkisid juba ka esimesed võimalused üle piiri Soomes tööd teha ja mul õnnestus oma töömeestega seal ka kogemusi saada. Plaatitjad kasutasid Soomes valmis kuivsegu ja sealt tekkis mul huvi midagi sarnast ka Eestis toota.

Miks rajati tootmine Lihulasse ja millised olid esimesed tooted?

Hakkasin uurima võimalusi seadmete ostuks ja tehase rajamiseks. Mul oli ehitusalane koostöö toleaegse Haapsalu KEK-iga, kelle hallata oli ka Lihula Betoonitehas. Koostöös Koit Uusiga, kes oli siis Haapsalu KEK energiline juht, leppisime kokku, et saan püstitada Lihula tehase territooriumile kuivsegude valmistamiseks tootmishoone. Alustasin väikeettevõttega eksperimentaalsete seadmete tellimist. Aasta oli siis 1989, nõukogude aeg ja tänased omandisuhted ei olnud võimalikud.

Sellel perioodil õnnestus mul külastada Soomes Lohjas ehituslike kuivsegude tehast. Mulle kui „vaesele nõukogude inimesele“ jagati lahkelt infot, kuidas kuivseguisid toota ja milliseid täitematerjale, tsemente ning keemiat neis kasutada. Eestis tekkis koostöö mäeinsenerist tehnikateadlase Ahto Räniga, kes töötas toleaegses Silikaatbetooni Instituudis. A. Räni oli ka üks Aravete KETE-s pahtleid tootva tehase käivitajatest ja omas põhjalikke teadmisi Eesti paekivist, mis on üks ehituspahtlite täiteaine.

Olid keerulised ja muutlikud ajad. Eesti Vabariigi alguseks oli tootmine Lihulas juba „püsti“ ning esimeste toodete retseptid tootmises läbi katsetatud. 1991. aastal tekkis võimalus EV seaduste alusel ettevõtte registree-

Uninaksi turundus- ja kvaliteedijuht Gert Piksar ja juhatuse esimees Guido Piksar ligi kümme aastat tagasi ettevõtte 25. tegevusaastat tähistamas. Foto: erakogu

rida ja seda me ka tegime aktsiaselts Uninaks nime all. Samal aastal alustas Uninaks AS esimese kolme toote valmistamist ja müüki. Alustasime plaadiliimist, krohivist ja ahjusegust.

Milline on ettevõtte nime ja logo loomise taustalugu?

On palju küsitud, kust tulid toodete ja firma enda nimi. Uninaksil on kaks põhitooterühma. Naks'id on plaadisegud-krohvid-põrandasegud-betoonid, millel on vaja naket aluspinnaga. Sealt tuleneb, et segu peab jääma Naks-ti kinni. Teine rühm on pahtlid-krohvid, mis peavad seinal siledad olema – sealt tuleb nimi Siler.

Uninaks tuleneb aga kahest sõnast: universaalne ja naksti kinni. Nii sündiski Uninaks. Seega polnud mul seda keeruline välja mõelda, vaid oli loogiline tuletus. Sellest ajast pärinevad ka ettevõtte sümbolika ning toodete aplikatsioonid. Leian, et järjepidevus on tootmises üks hakkamasaamise ja müügi alus.

Uninaksi peahoone kõrge korsten on meenutus ajast, mil see hoone kuulus Haapsalu KEK'i Lihula osakonna katlamajale. Fotod: Lilli Lumera

d Eesti ja lähiriikide ehitajate usaldusväärne partner

Tootmises on üle 100 kuivsegu.

Kui suureks on ettevõtte tänaseks kasvanud?

Uninaksi on Lihulas kuivseguisid tootnud 34 aastat. Oleme pinda Lihula tootmispargis juurde ostnud. Täna on tootmises üle 100 kuivsegu. Lisaks ehituskeemia, mida kuivsegude juures kasutatakse. Tootmises on kümme konti tootmisliini erinevatele kuivsegurühmadele. Suvisel perioodil toodame ja müüme keskmiselt 200 tonni pakendatud kuivseguisid päevas.

Anname tööd ligi 40 Pärnu- ja Läänemaa inimesele. „Masinavärk“ on keeruline ja meeskond on Lihulas väga tubli. Kui mõelda, et suvel saadame iga päev tehast välja keskmiselt kaheksa autokoormat valmistoodangut ja sama palju peame toormaterjali sisse tooma – kõike seda tuleb korraldada, et täitematerjalid, keemia, pakend jm oleks alati olemas ja kättesaadav. Ka kiirel ehitusajal suudame täita poodide ja ehitajate tellimused paari tööpäevaga.

Kõik Uninaksi töötajad ei paikne ainult Lihulas. Tallinnas Liivalao tänaval on meil kontor ja suur vaheladu. Ka juhatus töötab Tallinnas, kust on müügitöö ja suhtlemine klientidega lihtsam. Samas on Tallinna ja Lihula üksuse suhtlus nii tihe, et 120 km vahemaad ei tunnetata ja koostöö sujub.

Millised on teie tööprotsesside peamised etapid ning kuidas tagate toodete vastavuse kõrgetele kvaliteedistandarditele?

Oleme suutnud oma toodete retseptid Eesti ehitajatele käepäraseks muuta. Lihulas on meil omal katse- ja testlabor, kus on tööl väga kohusetundlikud inimesed. Uute toodete turule toomisel teeme koostööd erinevate ehituskeemiatootjate laboritega. Sealt tuleneb ka enamus meie know-how'st. Eestis katsetab meie tooteid TTÜ juures olev katselabor. Ladumissegude tootmisprotsessi Lihulas kontrollib ja atesteerib Tallinna Sertifitseerimisasutus. Kõik toodetavad kuivsegud oleme läbi katsetanud ja viinud vastavusse EL-i esitatavatele nõuetele.

Palju tegemist on meil ka keemia ostudega ja pakendite muretsemisega. Olen korra kokku lugenud, et keemiat ostame u 20 riigi tootjatelt. Originaalpakendeid – 25 kg paberkotte, 5 kg karpe ja tonniseid big-bag'e – on kokku üle 100 erineva. Kõik need peavad olema igal vajalikul ajahetkel meil tootmiseks laos olemas.

Uninaksi on üks Balti regiooni suurimaid kuivsegu tootjaid. Mis eristab Uninaksi konkurentidest?

Meie väike eelis teiste kuivsegu tootjate ees on just tarnekindlus. Alati saadame välja värskelt toodetud kuivsegud. Meil on olemas ka oma veoautopark. Igapäevselt teenindab Eestit neli meie oma rekat, lisaks saame abi transpordifirmadelt.

Fotod: Liitli Lumera

Uninaksi konkurentsieeliseks on nende neljast veokist koosnev autopark.

Suvekuudel väljub tehastest keskmiselt kaheksa autokoormatäit valmistoodangut, samas mahus tuuakse sisse ka toormaterjali.

Kust pärineb tooraine?

Kasutame tootmises põhiliselt Eestist saadavaid täiteaineid. Teeme koostööd kolme Eesti kuiva liiva tootjaga. Palju kasutame ka Eesti paekivijahu. Oma tehases kuivatame ja töötleme Põhja-Eesti savi, mida müüme ja oma toodetes kasutame. Tsementi kulub tootmises palju. Suvisel perioodil 40-50 tonni päevas. Kasutame ka erinevatest riikidest toodavaid eritsemente. Kogu logistika on väga keeruline, kuid meie tubli meeskond saab nende töödega hästi hakkama.

Uninaksi tooted on hinnatud nii Eestis kui ka rahvusvahelisel turul. Kuhu ettevõtte täpsemalt tooteid tarnib?

Tänaseks on Uninaks tõusnud üheks olulisemaks kuivsegude tootjaks meie regioonis. Püüame ka edaspidi olla Eesti ehitaja parim koostööpartner.

Väikese riigi tootjana ei ole meil võimalik globaalsel turul konkureerida. Kuivsegud on rasked ja nende transportimine pikema maa taha sööb kogu tulususe. Siiski, lisaks Eestile müüme aktiivselt kuivsegusid Lätis ja Leedus. Lisaks Rootsi ja Soome, kuhu me ehitustele segu tarnime.

Kuidas olete suutnud majanduslikult keerulistel aegadel oma positsiooni säilitada?

Liiva transportimiseks kasutatav mahuti.

Oleme suutnud viimastel aastatel, ka langeva turu ajal, oma müüginumbreid säilitada ning Pärnu- ja Lääne-maa inimestele jätkuvalt tööd pakkuda. Siinkohal tuleb tänada Eesti ehitajaid ja inimesi, kes eelistavad Eesti-maist kaupa. Samas on edaspidine ärikeskkond meil kõigil keeruline ja selle prognoosimine üks tänamatu töö. Loodame, et Eesti inimesed teevad ka edaspidi parimaid otsuseid ja majandus saab jälle tõusulainele. Siis pakub see kõigile Eesti tootjatele uusi võimalusi.

Millised on teie lähiaastate peamised eesmärgid ja arengusuunad?

Uninaks on püüdnud olla tootmise korraldamisel innovaatiline. Parendame ja lihtsustame tootmisprotsesse pidevalt. Oleme loonud Lihulas tehase kõrvale päikesepargi ja saame suvisel perioodil vajaliku elektri sealt. Lisaks jagub elektrit müügiks. Abi on tulnud ka Lääneranna Vallavalitsuselt. Asume Lihula tööstuspargi territooriumil ja valla abiga on ajakohastatud tööstuspargi teed ja valgustus.

Tootmises on pooleli veel ühe uue automatiseeritud tootmisliini ehitus. Loodame suveks ka selle tööle saada. See saab olema meie esimene tootmisliin, kus inimese jõul enam kuivsegu ei tõsteta.

Puugid on taas liikvel: kuidas kaitsta oma lemmikut?

Ravimiamet

Eestis esineb peamiselt kahte liiki puuke: võsa-puuk (*Ixodes ricinus*) ja laanepuuk (*Ixodes persulcatus*). Nende aktiivseim tegutsemisperiood on aprillist oktoobrini. Puugid on eriti ohtlikud koer-tele, sest nad võivad levitada mitmeid haigusi, millest Euroopas levinumateks on puukborrelioos, babe-sioos, erlihhiios ja anaplasmoos. Kassid haigestuvad harvem, kuid ka neid võivad ohustada puukide siirutatavad haigused: borrelioos, hemobartonelloos ja tulareemia. Ravimiameti spetsialist Epp Ülevaino selgitab, kuidas oma lemmikut puukide eest kaitsta.

Regulaarne kontroll

Puugirohkel ajal tuleb lemmiklooma karvkate pärast iga jalutuskäiku üle kontrollida ja leitud puugid kiiresti eemaldada.

Kasuta puugitõrjevahendit

See on efektiivselt viis lemmiklooma puukide levitavate ohtlike haiguste eest kaitsta. Puukide ennetamiseks koertel, kassidel ja tuhkritel on võimalik kasutada mitmesuguseid ravimeid. Ravimid erinevad toimeaine, manustamisviisi ja toime kestuse poolest. Saadaval on nii käsimüügi- kui ka retseptiravimeid, viimaseid saab loomale välja kirjutada loomaarst. Ravimid, mis toimivad puukide vastu, sobivad sageli ka mitmete teiste välis- ja siseparasiitide tõrjeks.

Ravimi valikul arvesta looma eluviisi

Pane tähele, et mõne puugivastase ravimi kasutamisel ei tohi sellega ravitud lemmikut lasta ujuma veekogusse, kuna ravim võib olla kaladele või teistele vees elavatele olenditele mürgine. Vali puugivastane ravim vastavalt sellele, milline on sinu lemmiku elustiil. Tõrjevahenditest saab kasutada näiteks täpilahuseid, ravi-kaelarihmasid või tablette. Erinevatel ravimvormidel ja toimeainetel on erinevad omadused, sh näiteks toime kestus. Sobiva tõrjevahendi leidmiseks saad pidada nõu loomaarstiga.

Tutvu põhjalikult ravimipakendis oleva infolehega või pea nõu spetsialistiga

Enne puugivastase ravimi lemmikloomale manustamist tutvu põhjalikult ravimi pakendis oleva infolehega ning veendu, et ravim on Sinu lemmikloomale näidustatud ja ohutu ning oskad seda loomale õigesti manustada. Kahtluse korral pea kindlasti nõu loomaarsti või apteekriga.

Ka vaksineerimist ei tohi unustada

Vaksineerimine on lihtne ja efektiivne meetod, et

kaitsta oma lemmiklooma paljude ohtlike, surmaga lõppevate nakkushaiguste eest.

Looma vaksineerimine on tõhusam ja odavam kui hilisem haiguse ravi. Samuti on vaksineerimine väga palju ohutum kui vaktsiinivõltsivate haiguste läbipõdemine. Mõnedele vaksineerimisega vältitavatele haigustele ravi puudub – näiteks marutaud, millele toimivat ravi ei ole ja millesse haigestumine lõppeb alati surmaga.

- » Eestis on kohustuslik ainult marutaudivastane vaksineerimine, mida tuleb teha vähemalt iga kahe aasta järel. Teiste haiguste vastu vaksineeritakse loomi omaniku soovil, võttes arvesse konkreetse looma elustiili ja riski haigustekitajatega kokku puutuda.
- » Ka reisiv loom peab olema vaksineeritud. Enne välismaale reisimist tuleb varakult välja selgitada sihtriigi nõuded vaksineerimisele – need võivad olla Eestis kehtivatest nõuetest erinevad, samuti peab arvestama, et esmakordsele vaksineerimisele võib järgneda n-ö ooteaeg, mille kestel loomaga veel reisida ei tohi. Näiteks rakendub 21-päevane ooteaeg esmasel vaksineerimisel marutaudi vastu, aga ka juhul, kui eelmise vaktsiini toimeaeg on lõppenud enne järgmist vaksineerimist.
- » Eriti tähelepanelik tasub olla, kui soovetakse reisida riikidesse, mis ei kuulu Euroopa Liitu – tuleb arvestada, et nendest riikidest Eestisse tagasipöördumisel tuleb täita nõudeid, mis rakenduvad kolmandatest riikidest Eestisse toodud loomadele. Teatud riikidest tagasipöördumisel ei piisa ainult kehtivast marutaudivastast vaksineerimisest, vaid peab olema määratud ka marutaudi antikehade tiiter vastavalt nõuetele.

Oma lemmiklooma vaksineerides kaitsed enda lemmikut ning takistad oluliselt ka ohtlike nakkushaiguste levikut!

TASUTA KOOLITUSED

Arenda tööalaseid oskuseid ja ole osa tulevikutööjõust - üle 750 koolituse enam kui 40 valdkonnas.

VALI KOOLITUS JA OSALE haridusportaal.edu.ee/tasuta-kursused

KOOLITUST 750+

Helen Jöks: Lastekaitsetöös seisavad ees olulised muutused

Helen Jöks, Sotsiaalministeeriumi laste ja perede osakonna juhataja

Helen Jöks. Foto: erakogu

Lastekaitse on viimasel ajal olnud tavapärasest enam avaliku tähelepanu keskmes, kajastades mitmeid valupunkte ja tuues esile, kui oluline on teadlikkus lapse õigustest ja heaolust.

2023. aastal registreeriti Eestis 3918 uut lastekaitsejuhtumit, aasta jooksul tegelesid 296 lastekaitsetöötajat üle 16 000 lapse juhtumiga. Lastekaitsetöötajate töölaud on kirju: karmidest väärkohtlemise juhtumitest, käitumisraskuste ja sõltuvusprobleemidega lastest ja nende peredest kuni hooldus- ja suhtlusõiguse vaidlusteni. Kuna kõik need juhtumid vajavad eriteadmisi ja -oskusi ning ennekõige lastekaitsetöötajate aega ja pühendumust, on selge, et arenguhüpet samal viisil jätkates saavutada ei ole võimalik.

Kuigi lastekaitse valdkond on pidevalt arenenud, sai suurem töö selle kitsaskohtadest ülevaate koostamisel tehtud 2023. aastal. Neist murekohtadest ja ettepanekutest tõukuvalt hakkasime 2024. aastal tegema muudatusi, mille abil loodame lastekaitset saadava abi paremaks muuta.

Lapse hääl peab saama kuuldavaks

Meedias käsitletud keerulised juhtumid näitavad, et isegi suurtes ja ressursirikastes omavalitsustes esineb raskusi lastekaitse toimimises. See kinnitab vajadust üle vaadata ja tõhustada lastekaitsetöö põhimõtteid ja korraldust.

Lastekaitsetöö üheks oluliseks tugitalaks peab saama usalduslik ja läbipaistev suhe lapse ja perega. Ka praegu on laps ja pere mõistagi protsessi kaasatud, kuid alati ei koge nad, et nende hääl ja vajadused oleksid arvestatud. Erilist tähelepanu vajab lapse hääle ja vajadustega arvestataks, mõistmine ja vahel ka vanematele peegeldamine, sest olgem ausad – täiskasvanute hääl kõlab neis protsessides alati kõvemini, kuid ei pruugi alati objektiivselt lapse vajadustest lähtuda.

Märtsis hakkasime kohalikes omavalitsustes katsetama mitmetes välisriikides häid tulemusi näidanud juhtumikorralduse mudelit „Turvalisuse märgid“ (ingl Signs of Safety). Lapse ja pere partnerina kaasamine on selle mudeli kese ning just selline lähenemine aitab luua lahendusi, mis sünnivad lapse, pere ja lastekaitsetöötaja partnerlussuhtes, on igal sammul avatud ja läbipaistvad ning suunatud eelkõige perede endi võimekuse tugevdamisele. Head meelt teeb kohalike omavalitsuste suur huvi mudeli vastu!

Omaavalitsusjuhtide teadlikkus on tähtis

Mõistagi nõuab usaldusliku koostöö saavutamine ka rohkem aega suhete loomiseks ja peresüsteemis toimuva mõistmiseks. Kuna lastekaitselood on erinevad, on tähtis ka spetsiifiliste teadmiste ja oskuste pagas ning oskus selle tekkinud kompetentsiga ka kolleegide toetada.

Kui suurtes kohalikes omavalitsustes on võimalus üks-teist rohkem toetada – samas teame, et ka seal see alati ei õnnestu –, siis väiksemates jäävad lastekaitsejuhid tihti üksi (kui neid üldse leitakse). Seda eriti siis, kui ka juhid lastekaitsetöö spetsiifikat ei tunne ega oska seetõttu töötajaid toetada ega töö kvaliteeti hinnata. Seetõttu on vältimatult vajalik, et kohalikud omavalitsused ka omavahel koostööd teeksid. Nii on meil oluliselt suurem võimalus tagada, et ka keerulisemad juhtumid leiavad last ja peret parimal võimalikul moel toetavad lahendused.

Kohalike omavalitsuste toetamiseks lastekaitsetöö kvaliteedi tõstmisel ja koostöös ülesannete täitmise soodustamiseks jagame alates 2026. aastast kohalikele omavalitsustele avatud taotlusvoorus Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest 12 miljonit eurot. See võimaldab omavalitsustel julgelt katsetada ja leida tõhusamaid viise lastekaitsealase koostöö korraldamiseks.

Ka lastekaitstes on vaja tagasisidet küsida

Oleme algatanud ka arutelud Sotsiaalkindlustusameti poolt kohalikele omavalitsustele pakutava toe ümberkujundamise üle. Näeme vajadust suunata rohkem tähelepanu just neile keerulistele juhtumitele, kus võib olla vaja kaasata lisateadmisi.

Mõnikord on vältimatult vajalik ka järelevalve sekkumine. Kuigi riigi enda võimekus selles küsimuses vajab ülevaatamist, on oluline, et kohalikud omavalitsused ise õpiksid samuti oma lastekaitsetöö kvaliteeti hindama ja seeläbi arendama. Eesti lapsed väärivad seda.

Ühe väga lihtsa ja tõhusa vahendina tuleb nii lastekaitse kui ka kõikide teiste teenuste puhul küsida tagasisidet – täpselt nagu erasektori teenuste puhul. Kuigi lastekaitsetöös tuleb ette olukordi, kus lapse heaolu ja vanemate soovid tingimata ei kattu, saab tagasisidesüsteem siiski anda palju väärtuslikku infot nii lastekaitsetöö protsesside kohta kohalikus omavalitsuses kui ka selle kohta, kuidas vanemad end suhtluses on tundnud.

Eriti peaks väärtustama tagasiside küsimist lastelt endilt, kelle jaoks seda tööd tehakse. Kas me teame, kui toetatuna lapsed end ise tunnevad? Loodame, et Sotsiaalkindlustusameti eestvedamisel elluviidavad tegevused julgustavad kohalikke omavalitsusi neid samme astuma.

Igal lapsega töötaval spetsialistil on vastutus

Lastekaitsetööd ei saa teha lastekaitsetöötaja üksinda. On tavapärane, et abistamiseks on vaja koostööd teiste valdkondade spetsialistidega. See eeldab, et kõik spetsialistid teavad oma rolli pere abistamisel.

Tänavu 1. jaanuaril jõustusid lastekaitsealaste muudatused, millega Eesti jõudis nende riikide hulka, kus lastega töötavatel spetsialistidel nagu õpetajad, tervis-

hoidutöötajad, treenerid, huviringijuhendajad jt on kõrgendatud kohustus abivajavat last märgata ja temast teavitada. Kuigi juba varem oli igal inimesel kohustus abivajavast lapsest teavitada (kõige lihtsam viis selleks on lasteabitelefoni 116111), on muudatus tähtis, et suurendada lastega töötavate spetsialistide vastutust märkamisel ja abistamisel. Sotsiaalkindlustusamet on töötanud välja **materjalid**, mis aitavad spetsialistidel mõista, millised märgid võivad viidata lapse abivajadusele.

Kui soovime, et ka peale teavitamist ühine koostöö lapse ja pere abistamiseks toimiks, peavad kõigi abistavate osapoolte rollid olema selged. Olgu see siis lihtsamatel juhtudel lasteabitelefoni või kooli sotsiaalpedagoog ning keerukamatel, kohtu sekkumist nõudvatel juhtudel, näiteks lapse esindaja või ka kohtutäitur. Lastekaitseaduse ja teiste seaduste muudatused, milles neid küsimusi soovime täpsustada, jõuavad avalikkuseni konsulteerimiseks 2025. aasta lõpus.

Laste õiguste austamine peab saama normiks

Laste õiguste tagamiseks panustab ka Riigikogus äsja vastu võetud ÜRO lapse õiguste konventsiooni fakultatiivprotokoll, mis annab sellega ühinemise järel Eesti lastele võimaluse pöörduda konventsioonis sätestatud õiguste rikkumise korral otse komitee poole, kui siseriiklikud kaebavõimalused on ammendunud. Selleks, et laste jaoks oleks protsess mõistetav ja selge, valmistame ette lapsesõbralikud materjalid, mis 2025. aasta esimeses pooles saavad kättesaadavaks **lasteabi.ee** veebilehel.

Ka lapse õigustest rääkimine on oluline, sest aitab tõsta teadlikkust laste õigustest. Siiski ei saa öelda, et oleksime jäänud Eestis rääkimise tasemele – meie toetusüsteemid on palju arenenud ja töö koos partneritega käib, et lastekaitsetöö muutuks läbipaistvamaks, pere ja last rohkem kaasavaks.

Korterühistud saavad peagi taotleda toetust kriisivalmiduse suurendamiseks

Siseministerium on saatnud kooskõlastusringile 1,16 miljoni euro suuruse toetusmeetme korteriühistute kriisivalmiduse suurendamiseks.

Taotlusvoor avatakse käesoleva aasta II kvartalis. Toetus on suunatud vähemalt kolme korteriomandiga igapäevaselt kasutuses olevatele elamutele, kusjuures ühe taotleja maksimaalne toetussumma on 10 000 eurot. Toetust saab taotleda mobiilsete või statsionaarsete generaatorite soetamiseks, avariitoite väljaehitamiseks ning elektripaigaldiste nõuetele vastavuse tõendamiseks. Abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamisest ning vajalikud tööd tuleb lõpetada hiljemalt 30. novembriks 2025.

Lisainfo ja taotlemise täpsemad tingimused avaldatakse peale eelnõu vastuvõtmist Riigi Tugiteenuste Keskuse kodulehel.

Märka abivajavat last ja teata temast

- Võta ühendust kohaliku omavalitsuse lastekaitsetöötajaga.
- Võta ühendust lasteabiga helistades **116111** või kirjutades e-kirja või veebivestluse teel.
- Mine **lasteabi.ee** ja täida „Teata abivajavast lapsest“ vorm.

Turvalisus

Kas oled märganud midagi last kahjustavat või on laps või tema sõbrad Sulle midagi rääkinud?

Tervis

Kas oled märganud lapse tervislikust seisundist või erivajadusest tulenevat abivajadust?

Tunded

Kas oled märganud lapse tundes või käitumises viimasel ajal olulisi muutusi?

Hoolitsus

Kas oled märganud, et laps on hoolitsemata?

Lasteabi.ee

116 111

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Lisainfot leiad Lasteabi kodulehelt **lasteabi.ee**

2021–2027 Ühtekuuluvuspoliitika fondide meetme 21.4.7.9 „Lastele ja peredele suunatud teemad on kvaliteetset ja vastupidavat peredele vajalikute“ toetuse andmise tingimuste (TAI) „Laste ja perede toetamine, tegevus 2.3 „Väikendatud lastekaitse korraldamisele“ väljatöötamine“.

ÜLEVAADE
LÄÄNERANNA
VALLAVALITSUSE
TEGEVUSEST

ÜLEVAADE
LÄÄNERANNA
VALLAVOLIKOGU
TEGEVUSEST

ISTUNGI TÄISPIKKUSES PROTOKOLLIGA SAAB TUTVUDA QR-KOODI SKANEERIDES

peaasi.ee TERVISEKASSA

Lihula Kultuurimaja 35. aastapäeva tähistamine – muusika ja tantsuga täidetud õhtu |

Reelika Toom

Läänerranna Kultuuri- ja Noortekeskuse juhataja

Foto: Lilia Urb

Kultuurimaja juubeliaasta kontserdil esines Haapsalu poistekoor, mis samas tähistas 20. aastapäeva.

Reedel, 7. märtsil tähistas Lihula Kultuurimaja 35. aastapäeva suurejoonelise kontserdiga, kus lavale astusid nii kohalikud kultuurikollektiivid kui ka külalisesinejad. Pidulikul sündmusel jagati sooje sõnu, oli palju muusikat ja tantsu, mis peegeldas kultuurimaja tähtsust ja sügavust kogukonnas.

Õhtu avas Läänerranna Kultuuri- ja Noortekeskuse juhataja Reelika Toom, kes rõhutas, et kultuur on kui künlavalgus – see ei kustu, kui seda ühiselt hoida ja edasi anda. Kontserdi õhtujuhiks oli keskuse oma noorsootöötaja Vanessa.

Avasõnadele järgnesid kaunid muusikalised etteasted, millest esimese pakkus Haapsalu poistekoor, tähistades samal ajal oma 20 aasta juubelit. Koori juhatas Kadri Kelner ja teda saatis klaveril kontsertmeister Mari Vasar.

Publik sai nautida ka Lihula Kultuurimaja oma taidlejate esinemist. Lavale astus rahvatantsurühm Tantsulust 60+, kelle energilised tantsusammud tõestasid, et vanus ei ole tantsulustil takistuseks. Õhtu südamlikumaid hetki pakkus naiskoor Leelo esinemine, kes on hoidnud laulu kaudu rahvapärimest elus juba 80 aastat. Koori vahepalana esitas Reneti Priimägi unustamatu versiooni Radioheadi loost „Creep“.

Õhtu jätkus hoogsalt, kui lavale astus eakate tantsurühm Eideratas. Väarikas eas prouade esitatud tantsud tõid publikule nii nostalgiat kui ka uut energiat. Samuti pakkus elamusi hobikoor „Ei või olla“, kes on kultuuri hoidjana tegutsenud juba 14 aastat.

Üllatusesinejana astus lavale Raul Targamaa Virtsust, kelle sügavalt hingestatud esitused ei jätanud kedagi külmaks. Koos pianist Anu Kurmiga esitas ta armastatud palasid nagu „You Raise Me Up“ ja „Mõtisklus“.

Pidulik õhtu lõppes tänusõnade ja lilledega kõigile esi-nejatele ja korraldajatele, kes on aastate jooksul panustanud Lihula kultuurielu edendamisse.

Reelika ja Vanessa tänasid südamest kõiki, kes on kultuurimaja toetanud, ning kutsusid rahvast seadma samme Sammassaali poole, kus ootasid sünnipäevatorit ja tervitusjook. Peo lõpust ei puudunud ka tants Peegel-saalis – Valvo Valguri muusika saatel jätkus pidu hiliste tundideni.

See õhtu oli täis soojust, ühiseid mälestusi ja tõestust, et Lihula Kultuurimaja on olnud ja jääb kohaks, kus kultuur elab ja hingab. 35 aastat – ja edasi koos samas vaimus!

Keskus tänab kõiki esinejaid ja korraldusmeeskonda suure panuse eest. Suur kummardus Teile.

MAFF valmistub sügiseks |

Lilli Lumera

avalike suhete spetsialist ja Läänerranna Teataja toimetaja

MAFFi korraldusmeeskonna koosolekul tegeleti festivali planeerimise ja uue strateegia loomisega. Foto: erakogu

Lihulas toimuv Matsalu loodusfilmide festival ehk MAFF valmistub juba sügiseks, mil festival toob 23. korda kokku loodusfilmide huvilised ja filmitegijad üle maailma. Dokumentaalfilmidega saab festivalile kandideerida kuni 1. maini ning filme oodatakse kahes kategoorias: „Loodus“ ja „Inimene ja loodus“.

Lisaks filmiprogrammile on alanud foto-, kultuuri- ja õppeprogrammi planeerimine. Kuigi festivali põhi-teema ei ole veel selge, käivad arutelud ja ideede kogumine aktiivselt.

Festivali tegevjuhi Maris Altmani sõnul käib töö täistuuri- del: „Festivalil on uus kujundaja, Kea Pelapson, kes on juba alustanud kunstilise kujunduse loomisega. Meeskond tegeleb uute koostööpartnerite leidmisega ning oleme avatud põnevatele koostööpakkumistele.“

MAFF pakub traditsiooniliselt lisaks filmiseanssidele mitmekesist kõrvalprogrammi, mis toob kokku loodusest ja keskkonnahoiust huvitatud inimesed. Täpsem teave festivali kohta on peagi saadaval MAFFi ametlikes kanalites.

Lääneranna valla kultuurikava

Aprill

08.04 kell 19.00 Kellerteater etendusega „**Afäär**“ Lihula Kultuurimajas. Osades Camille – Liina Tennosaar, Billy – Rauno Kaibiainen, Ted – Riho Rosberg. Autor David Foley. Tõlkija, lavastaja ja helikujundaja Andres Roosileht. Pilet 25/27/28/30 €

10.04 kell 11.00 Kuussaare Teatri lasteetendus „**Sööbik ja pisik**“ Lihula Kultuurimajas. Mängivad Tanel Ting ja Jürgen Gansen. Etendus on ühes vaatuses, ca 35 minutit. Sihtgrupp alates 3. eluaastast. Pilet 10 €

18.04 kell 21.00 **suur reede @ Mutionu** Mutionu baaris. 18. aprill on reede ja vaba päev, seega kõige meeleolukam pidu toimub just Mutionus! Parimat tantsumuusikat mängib meile DJ Allan Peramets. Lisainfo Mutionu baari sotsiaalmeedias. Pilet 5 €

19.04 kell 12.00 **Pärnumaa väarikate vokaalansamblite päev** Kõmsi Rahvamajas. Ootame osalema kõiki Pärnumaal tegutsevaid ansambleid ja kollektiive, kes juba on jõudnud kuldsemasse ikka. Korraldajad on Lääneranna Kultuuri- ja Noortekeskus ning Virtsu väarikate ansambel. Lisainfo Raul Targamaa +372 5365 6351 ja Lea Mäeorg +372 525 3236. Tasuta

20.04 kell 12.00 Lihula Ajalooklubis **Kadri Alleri ettekanne „Üks metsavennalugu“** Lihula mõisas. Esineja räägib ühe oma sugulase elust ja tegevusest metsavennana. Lisainfo Mati Mandel +372 5621 9309 ja Larissa Mandel +372 5397 7603. Tasuta. Osalemine kohvilauas 2 €

20.04 kell 15.00 **1. ülestõusmispüha jumalateenistus armulauaga** Mihkli Miikaeli kirikus. Teenib õpetaja Kari Tynkkynen, orelil Triinu Pikk-mets

25.04 kell 19.00 **tantsurühmade III kevadkontsert** Kõmsi Rahvamajas. Kevadkontserdiga tähistavad tantsurühmad rahvatantsupäeva (29.04) ning tantsivad hooaja vältel õpitud tantsud kauniks kontserdiks. Osalevad Lääneranna rahvatantsurühmad ja külaliskollektiivid teistest maakondadest. Peale kontserti tantsuks ansambel Väliharf. Töötab kohvik. Lisainfo Lea +372 525 3236, +372 5365 2918. Pilet 7/20 €

27.04 kell 14.00 **Jumalateenistus armulauaga** Mihkli Miikaeli kirikus. Teenib õpetaja Kari Tynkkynen, orelil Triinu Pikk-mets

Mai

02.05 kell 19.00 Lendteatri etendus „**Erik ja Anna**“ Lihula Kultuurimajas. Osades Anna – Katrin Pärn, Erik – Helgur Rosental. Alla 14 a mittesoovitatav. Pilet 25/23 €

04.05 kell 12.00 Lihula Ajalooklubis **Riho Ühtegi ettekanne „Kaitseliit lähiminek ja tänapäeval“** Lihula mõisas. Ettekandes räägitakse, kuidas Kaitseliit 1990. aastatel taasloodi ja milline on olnud organisatsiooni areng tänaseni. Lisainfo Mati Mandel +372 5621 9309 ja Larissa Mandel +372 5397 7603. Tasuta. Osalemine kohvilauas 2 eurot

09.05 kell 18.00 kontsert „**Emme, oled kallis**“. Esinevad laululapsed ning Irén Sieberk. Tasuta

11.05 kell 10.00 **emadepäeva kevadlaad** Kõmsi Rahvamaja esisel platsil ja rahvamajas. Laadal on suur lillede ja taimede valik, puukoolid ja istikud; käsitöö ja omatoodang ning palju muud kaupa. Meeleolumuusika. Müügiplatside registreerimine +372 525 3236, komsirm@laaneranna.ee

17.05 kell 19.00 „**Maa-alune Lihula**“ Lihula muuseumis. **Muuseumiöö** esitletakse Lihula mõisa viljaaida keldrit läbivat käiku, mis on ehitatud ilmselt 16.-17. sajandil bastionaalse kaitserajatise sisse.

17.05 kell 21.00 **Retroöö @ Mutionu** Mutionu baaris. Mutionu rändab ajas tagasi kuumadesse 80-90ndatesse. Baar on täis retrohõngu, sest pööraseid ja nostalgilisi tantsumuusika hitte mängib meile kogu öö DJ Marek Roomets. Uksed avatakse kell 21. Rohkem lisainfot Mutionu Baari sotsiaalmeediast. Pilet 5 €

25.05 kell 10.00 **Lihula kevadlaad** Lihula mõisamäel. Kauplema on oodatud käsitöö, omatoodangu, talu- ja tööstuskaupade, istikute, vanavara jmt kauplejad. Platsimaks tasutakse laadapäeval kohapeal kas sularahas või kaardiga. Maksu suurus sõltub sellest, mida müüakse ja kui suurt pinda vajatakse. Registreerimine +372 477 8191, +372 5332 9267, kultuurikeskus@laaneranna.ee

29.05 kell 19.00 Rakvere Teatri komöödia seksuaalenamusest „**Oi, Johnny**“ Lihula Kultuurimajas. Osades Margus Grosnõi või Rainer Elhi, Ülle Lichtfeldt, Anneli Rahkema, Eduard Salmistu, Madis Mäeorg, Märten Matsu, Tarmo Tagamets. Alla 14 a mittesoovitatav. Pilet 24/21 €

Kultuuri- ja rahvamajade kontaktid

- » Lääneranna Kultuuri- ja Noortekeskus | 5907 5712 kultuurikeskus@laaneranna.ee
- » Kõmsi Rahvamaja | 525 3236 | komsirm@laaneranna.ee
- » Lihula Kultuurimaja | 477 8191 | kultuurimaja@lihula.ee
- » Lõpe Klubi | 5660 0540 | lopeklubi@laaneranna.ee
- » Varbla Rahvamaja | kultuur.laaneranna.ee/varbla-rahvamaja
- » Virtsu Rahvamaja | kultuur.laaneranna.ee/virtsu-rahvamaja

Kultuurisündmused Virtsus

- Facebook @AnniPubi
- Facebook @VirtsuRannaHoone
- Facebook @VirtsuRahvamaja
- Facebook @VirtsuArenguselts
- Facebook @MutionubaarVirtsus

KUULMISPÄEV KÕMSIS

19. aprill 2025, kell 11.00 - 16.00
KÕMSI RAHVAMAJAS
Keskuse tee 3, Kõmsi küla

Kuulmispäeval:

- kuulmisnõustajad mõõdavad teie kuulmistaset
- annavad nõu, mida teha, kui kuulmine on halvenenud
- hooldavad kuuldeaparaate.

Testimine ja kuuldeaparaadihooldus maksab 5€

Registreerimine: <https://kuulmisbuss.smartbron.ee/>
e-post: parnu@vaegkuuljad.ee, tel. 5819 3496

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

24. aprill alates 10.00

LIHULA

KULTUURIMAJAS

Etteregistreerimine (kell 9-15)

telefonil 5323 2454

*kuivasilmatest

*silmarõhu mõõtmine

*ootilised päikeseprillid

Silmade kontroll 20€, prillistjale TASUTA!

EHITUS- JA REMONTTÖÖD

Ehitus ja renoveerimine

Terrasside ehitamine

Kipsitööd

Plaatimistööd

Prügimajade ehitus

Rohkem infot:

✉ INFO@FIGER.EE

☎ +372 5901 0599

🌐 WWW.FIGER.EE

FIGER

*Õnnitleme
uut ilmakodanikku
ja tema vanemaid!*

Erik Veensalu

14. II 2025

Mälestame meie seast lahkunuid

(04.02-04.03.2025)

Harri Vihterpal	14. I 1953 - 11. II 2025
Leida Vakker	18. IV 1934 - 13. II 2025
Aino Ilves	22. IX 1931 - 14. II 2025
Jaan Almet	01. VIII 1948 - 21. II 2025
Hilda Sindonen	28. X 1929 - 21. II 2025
Helmut Vare	09. IV 1947 - 02. III 2025

Avaldame lähedastele kaastunnet!

Puurkaevud

Maaküte

Veesüsteemid

Biopuhastid

Septikud

mahutid

KONTAKT

www.PUURVESI.ee

INFO@puurvesi.ee

+372 5566 2032

+372 5569 4310

REAKUULUTUSED

Katuse-, fassaadi-, üldehitustööd. Kontakt +372 554 8699

Metsamaapinna ketasadraga ettevalmistamine istutamiseks. Lisainfo +372 5346 4785, info.metsaader@gmail.com

Ostan kõiki Toyota-marki sõidukeid.

Kontakt +372 5896 1576

Eterniit, plekkprofiil, bituumensindel katusetööd. Puitfassaadide ehitus ja värvimine. Korterimaja trepikodade renoveerimine. Kontakt +372 5352 9476, mehitus@gmail.com

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi. Tehniline seisukord ei oma tähtsust. Vajadusel registrist kustutamine ja äravedu puksiiriga. Lisainfo +372 5630 4306

Lääneranna Teataja on TASUTA
Lääneranna valla ajaleht, mis ilmub 11
korda aastas ning mille väljaandjaks on
Lääneranna Vallavalitsus.

Reklaami avaldamise info ja hinnakirjad:
laanerannavalid.ee/ajaleht

Lääneranna Teataja toimetus
Lääneranna Vallavalitsus,
Jaama 1, Lihula 90302

E-post: ajaleht@laaneranna.ee
ajaleht.laaneranna.ee/paberleht

Toimetaja – Lilli Lumera
Tel +372 5307 8166
E-post: lilli.lumera@laanerannavalid.ee

Keeletoimetaja – Anu Rooseniit (Keeletoimetus OÜ)
Küljendaja – Erelin Kallas, Vali Press OÜ
Trükk – Printall AS